

Privacybeleid Drechtsteden

In opdracht van	Netwerk MT Middelven
Status	<i>Concept</i>
Versie	1.1
Redacteur	Paula van der Knaap, SCD-JKC
Datum	24-01-2018

Versiebeheer			
Versie	Datum	Wijzigingen	Auteur
0.1	14-08-2017	Initiële versie.	Paula van der Knaap
0.2	25-08-2017	Aanpassingen	Paula van der Knaap
0.3	29-08-2017	Aanpassingen	Paula van der Knaap
0.4	04-09-2017	Aanpassingen	Paula van der Knaap
0.5	18-09-2017	Aanpassingen JUDO	Carola van Rijsbergen
0.6	25-09-2017	Aanpassingen	Carola van Rijsbergen
0.7	26-09-2017	Aanpassingen	Carola van Rijsbergen
0.8	27-09-2017	Aanpassingen	Paula van der Knaap
0.9	27-10-2017	Aanpassingen	Paula van der Knaap
10.	01-11-2017	Concept	Paula van der Knaap
1.1	17-01-2017	Aanpassingen JUDO	Paula van der Knaap

Goedkeuring				
Versie	Datum	Naam	Functie	Status
0.1	14-08-2017	Suzanne Geerts	Manager SCD-JKC	Afgerond
		Anna Kaijen	Teamleider SCD-JKC/TJAA	Afgerond
		Dorien van Leersum	Advocaat SCD-JKC	Afgerond
0.2	25-08-2017	Suzanne Geerts	Manager SCD-JKC	Afgerond
		Anna Kaijen	Teamleider SCD-JKC/TJAA	Afgerond
		Dorien van Leersum	Advocaat SCD-JKC	Afgerond
0.4	05-09-2017	JUDO	Regionaal overleg	Afgerond
0.7	10-09-2017	Bas Verheijen	CISO	Afgerond
0.9	27-10-2017	CIO-office	CIO-office	Afgerond
1.1	22-01-2017	Evert Jaquet	Controller/ JUDO	Afgerond

Distributielijst		
Versie	Datum	Naam
0.1	14-08-2017	SCD-JKC
0.2	25-08-2017	Suzanne Geerts, Manager SCD-JKC
		Anna Kaijen, Teamleider SCD-JKC/TJAA
		Dorien van Leersum, Advocaat SCD-JKC
0.4	05-09-2017	JUDO
0.7-0.9	27-10-2017	CIO office

Tekenparagraaf

Organisatie	Naam	Handtekening	Datum
Gemeente Alblasterdam	College van B&W		
Gemeente Dordrecht	College van B&W		
Gemeente Hardinxveld-Giessendam	College van B&W		
Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht	College van B&W		
Gemeente Papendrecht	College van B&W		
Gemeente Sliedrecht	College van B&W		
Gemeente Zwijndrecht	College van B&W		
Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden	Bestuur		
Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd	Bestuur		

Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid	Bestuur		
---	---------	--	--

Inhoud

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
2. Uitgangspunten	7
2.1 Doelstellingen van het beleid	7
2.2 Begrippenkader.....	7
2.3 Juridisch kader – basiseisen uit de AVG.....	9
2.4 Wijze van inrichten gegevensverwerking	10
2.5 Doelgroep	10
2.6 Ingangsdatum	11
3. Rechten van betrokkenen	12
3.1 Recht op inzage van gegevens (artikel 15 AVG)	12
3.2 Recht op rectificatie van gegevens (artikel 16 AVG)	12
3.3 Recht op gegevenswissing, recht op "vergetelheid" (artikel 17 AVG)	12
3.4 Recht op beperking van de verwerking (artikel 18 AVG)	13
3.5 Kennisgevingsplicht inzake rectificatie, wissing of beperking (artikel 19 AVG) ..	13
3.6 Recht op overdraagbaarheid gegevens, dataportabiliteit (artikel 20 AVG)	13
4. Werkprocessen	14
4.1 Omgaan met persoonsgegevens.....	14
4.2 Bewustwording.	14
4.3 Verplichte maatregelen en procedures	14
4.4 Dataclassificatie	15
4.5 Bewaren van gegevens	15
4.6 Delen van gegevens	15
4.7 Open communicatie.....	15
4.8 Meldpunt datalekken	16
4.9 Verwerkersovereenkomst.....	17
5. Governance.....	18
5.1 Verantwoordelijken voor uitvoering en naleving AVG	18
5.2 Verantwoording aan de gemeenteraad, de Drechttraad en Algemeen Besturen ..	18
5.2.1 Functionaris Gegevensbescherming	18
5.2.2 Adviseur Gegevensbescherming	19
5.2.3 Privacy-coördinatoren	19
5.2.4 Privacy-adviseurs	20
5.2.5 Sturing en monitoring	20

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Gemeenten en gemeentelijke organisaties verwerken persoonsgegevens om een dienst te verlenen, een product te leveren of om andere doelen te bereiken. Het belang van de gemeenten en gemeentelijke organisaties om persoonsgegevens te verwerken kan op gespannen voet staan met het privacybelang van de betrokkene op wie de verzamelde gegevens betrekking hebben.

Het beschermen van privacybelangen wordt vaak gezien als obstakel bij het uitvoeren van de werkzaamheden, omdat moet worden getoetst of aan de privacywetgeving wordt voldaan. Maar privacy is een belangrijk grondrecht. In de Grondwet is verankerd dat de overheid niet zomaar persoonlijke gegevens mag gebruiken. Het is een wettelijke verplichting dat overheidsorganisaties behoorlijk en zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens in verband met de privacy van betrokkenen.

Overheidsorganisaties binnen de regio Drechtsteden hebben het derhalve hoog op de agenda staan om zo goed mogelijk de Europese Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) na te leven en zijn zich bewust dat iedereen recht heeft op bescherming van persoonsgegevens.

Het onderhavig beleid is van toepassing binnen de navolgende overheidsorganisaties:

- Gemeente Alblasterdam
- Gemeente Dordrecht
- Gemeente Hardinxveld-Giessendam
- Gemeente Hendrik-Ido-Ambacht
- Gemeente Papendrecht
- Gemeente Sliedrecht
- Gemeente Zwijndrecht
- Gemeenschappelijke Regeling Drechtsteden
- Gemeenschappelijke Regeling Dienst Gezondheid & Jeugd
- Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid

In dit document worden deze organisaties gezamenlijk verder aangeduid als "de Drechtsteden". De Drechtsteden hechten er waarde aan dat de verwerkingen van persoonsgegevens zorgvuldig, rechtmatig en veilig plaats vinden.

Om hier invulling aan te geven hebben de Drechtsteden privacybeleid¹ geformuleerd, waarin beschreven staat hoe om te gaan met de verwerking van persoonsgegevens.

In het privacybeleid staan kaders beschreven voor het verwerken van privacygevoelige informatie of te wel persoonsgegevens, de bescherming van deze gegevens en omgang met deze gegevens. Dit beleid dient als kapstok, waarbij voor een specifiek vakgebied een beheerplan of privacy-protocol dient te worden opgesteld.

Het privacybeleid sluit aan bij het Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden. Immers, informatiebeveiliging en het veilig en verantwoord werken met persoonsgegevens overlappen elkaar voor een groot deel. Voor het borgen van de bescherming van persoonsgegevens is het naleven van wat is geregeld in het Informatiebeveiligingsbeleid Drechtsteden dan ook van cruciaal belang.

De Autoriteit Persoonsgegevens (verder te noemen AP) is de externe toezichthouder op een behoorlijke en zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens binnen Nederlandse

¹ De inwerkingtreding van dit beleid kan per organisatie verschillend zijn. Dit in verband met mogelijke diverse data van vaststellingen van het beleid door de afzonderlijke organisaties.

organisaties, waaronder overheden. Er kan vanaf 25 mei 2018 een boete worden opgelegd door de AP die een substantieel en afschrikwekkend karakter zal hebben, indien zij een overtreding constateert (maximaal 20 miljoen euro). De colleges van de gemeenten en het Dagelijks Bestuur van de gemeenschappelijke regelingen zijn verantwoordelijk voor een juiste verwerking van persoonsgegevens. In dit document worden zij gezamenlijk met de term bestuursorganen aangeduid.

2 Uitgangspunten

2.1 Doelstellingen van het beleid

Doelstelling van het beleid is dat binnen de Drechtsteden op een verantwoordelijke wijze en binnen wettelijke kaders met privacy gevoelige gegevens wordt omgegaan. Binnen de wettelijke kaders proberen de Drechtsteden creatieve oplossingen te vinden om de reguleren werkprocessen en innovaties goed uit te kunnen voeren.

Het wettelijk kader voor bescherming van persoonsgegevens wordt, naast vele specifieke wetten, aangegeven door de AVG. De eisen die de AVG stelt aan het verwerken van persoonsgegevens zijn dan ook zorgvuldig geïmplementeerd in de Drechtsteden. Als startpunt is het verplichte bewustwordingsprogramma voor alle medewerkers opgezet. De privacybescherming kan zo stapsgewijs worden verhoogd en vormt de basis voor de vergroting van het privacy-bewustzijn en de verdere professionalisering binnen alle lokale organisaties.

De Drechtsteden willen onder andere hiermee bereiken dat:

- de basis voor een goed geïmplementeerd privacybeleid wordt gegarandeerd en dat alle medewerkers zich ten volle bewust zijn van de noodzakelijkheid van een zorgvuldige omgang met persoonsgegevens. Dit vormt de basis voor een toepassing van de wettelijke eisen en voor een respectvolle omgang met de persoonsgegevens van betrokkenen;
- de rechten van betrokkenen worden gerespecteerd en in onze procedures zijn verankerd;
- het vertrouwen van betrokkenen in de overheid niet wordt beschaamd;
- uitvoering van het privacybeleid binnen de Drechtsteden gezamenlijk en integraal, gericht wordt opgepakt, zodat de wettelijke eisen goed geïmplementeerd zijn;
- het onderwerp breed wordt gedragen binnen alle bestuurlijke en ambtelijke lagen van de Drechtsteden, als onderdeel van zowel uitvoering van de wettelijke opgave, goed werkgeverschap, opdrachtnemerschap en opdrachtgeverschap;
- de kans op financiële schade door het oplopen van boetes en reputatieschade wordt geminimaliseerd.

2.2 Begrippenkader

Begrippen die voor een goede uitvoering van het privacybeleid van groot belang zijn en worden gehanteerd binnen de AVG zijn:

Begrip	Omschrijving
Accountability	Het kunnen aantonen op welke manier de persoonsgegevens worden verwerkt conform de AVG. Hiertoe dienen passende en effectieve maatregelen te worden genomen, zoals: • documentatie plicht: het bijhouden van een Register van verwerkingen; • het beschermen van gegevens door ontwerp principes als Privacy by Design en Privacy by Default; • indien van toepassing het uitvoeren van een Privacy Impact Assessment, PIA; • het treffen van passende technische - en organisatorische maatregelen, waaronder juridische - en beveiligingsmaatregelen; • het opstellen van een procedure om beveiligingsincidenten en datalekken te documenteren. Vervolgens een procedure voor het melden van een datalek aan AP; • het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming.
Algemeen Bestuur (AB)	Elk algemeen bestuur van elke gemeenschappelijke regeling, inclusief de Drechttraad.

Dagelijks Bestuur (DB)	Elk dagelijks bestuur van elke gemeenschappelijke regeling, inclusief het Drechtstedenbestuur.
Betrokkene	De natuurlijke persoon van wie de gegevens worden verwerkt.
Functionaris Gegevensbescherming (FG)	De FG is de interne toezichthouder op de verwerking van persoonsgegevens. De FG dient in alle onafhankelijkheid zijn werkzaamheden te kunnen uitvoeren en ontvangt daarbij geen instructies van opdrachtgevers of verwerkers. Hij is aangemeld bij de AP als contactpersoon en aanspreekpunt voor de meldingen van datalekken. Hij functioneert als tussenpersoon tussen verschillende belanghebbenden en is daarmee ook verlengstuk van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP).
Gegevensbeschermings-effectbeoordeling, ofwel Privacy Impact Assessment (PIA):	Methode om de effecten en risico's van nieuwe of bestaande verwerkingen op de bescherming van de privacy te beoordelen.
Governance	De wijze waarop de daadwerkelijke implementatie van richtlijnen en strategie is gegarandeerd, zodat vereiste processen op de juiste manier worden gevolgd om te kunnen voldoen aan wet- en regelgeving. Governance bevat het definiëren van rollen en verantwoordelijkheden, meten en rapporteren, nemen van acties om geïdentificeerde kwesties op te lossen.
Inbreuk in verband met persoonsgegevens, ofwel Datalek	Een inbreuk op de beveiliging die al dan niet per ongeluk op onrechtmatige wijze leidt tot de vernietiging, het verlies, de wijziging of de ongeoorloofde verstrekking van of de ongeoorloofde toegang tot doorgezonden, opgeslagen of anderszins verwerkte persoonsgegevens.
In privacywetgeving gespecialiseerde juridische adviseur	De in privacywetgeving gespecialiseerde juridisch adviseurs van het JKC die onder meer als taak hebben om concrete vragen uit de regio te beantwoorden, medewerkers in de regio te adviseren en op te leiden. Deze gespecialiseerde juridische adviseurs worden ondersteund en geadviseerd door de FG. Anderzijds vullen zij de FG aan, die zich vanuit zijn functie als Toezichthouder niet met advisering in concrete gevallen bezig kan houden.
Persoonsgegevens	Alle informatie over een geïdentificeerde of identificeerbare natuurlijke persoon (de betrokkene) als bedoeld in de AVG of daarvoor in de plaats tredende wetgeving. Naast gewone persoonsgegevens, zoals naam en adresgegevens, kent de wet ook bijzondere persoonsgegevens, zoals etnische achtergrond, politieke voorkeur of gezondheid.
Privacybescherming	Het omgaan met persoonsgegevens conform de eisen in de AVG.
Privacy-coördinatoren	Medewerkers binnen de Drechtsteden die worden getraind door de in privacywetgeving gespecialiseerde adviseurs. Zij zijn het interne aanspreekpunt voor de organisaties en communiceren en rapporteren aan/met de FG.
Proceseigenaren	Degenen die binnen de organisatie zijn aangewezen als verantwoordelijke voor een proces.
Verwerking	Een bewerking of een geheel van bewerkingen met betrekking tot persoonsgegevens of een geheel van persoonsgegevens, al dan niet uitgevoerd via geautomatiseerde procedures, zoals het verzamelen, vastleggen, ordenen, structureren, opslaan, bijwerken of wijzigen, opvragen, raadplegen, gebruiken, verstrekken

	door middel van doorzending, verspreiden of op andere wijze ter beschikking stellen, aligneren of combineren, afschermen, wissen of vernietigen van gegevens.
Verwerkings-verantwoordelijke	Een natuurlijke persoon of rechtspersoon, een overheidsinstantie, een dienst die of een ander orgaan dat, alleen of samen met anderen, het doel van en de middelen voor de verwerking van persoonsgegevens vaststelt.

2.3 Juridisch kader – basiseisen uit de AVG

Bij de verwerking van persoonsgegevens staat respect voor de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen voorop. Er moet worden voorkomen dat er onnodige of te verregaande inbreuken worden gemaakt. De AVG regelt het algemene kader voor de omgang met persoonsgegevens binnen de landen van de Europese unie.

De AVG is de hoogste wetgeving voor privacybescherming en fungeert als een parapluwet die van toepassing is voor alle verwerkingen van persoonsgegevens door organisaties, zowel bedrijven als overheden. De uitgangspunten van de AVG zijn:

- Verwerking op rechtmatige, behoorlijke en transparante wijze (artikel 5a AVG);
- Verzamelen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden (artikel 5b AVG);
- Alleen verwerking op één van de in de AVG opgenomen grondslagen (artikel 6 AVG).

Van belang is dat persoonsgegevens worden verwerkt voor een duidelijk omschreven doel, de doelbinding. Hieruit kan de grondslag voor verwerking vastgesteld worden. De grondslagen zijn limitatief opgesomd in artikel 6 AVG. Vervolgens moet worden vastgesteld dat de verwerkte persoonsgegevens proportioneel zijn (worden er niet meer gegevens verwerkt dan noodzakelijk voor het uitoefenen van de taak) en dat aan het subsidiariteitsbeginsel wordt voldaan (is er een voor de betrokkene minder belastende manier om de taak uit te voeren).

Bijzondere categorieën van persoonsgegevens zijn persoonsgegevens waaruit ras of etnische afkomst, politieke opvattingen, religieuze of levensbeschouwelijke overtuigingen, of het lidmaatschap van een vakbond blijken, en verwerking van genetische gegevens, biometrische gegevens met het oog op de unieke identificatie van een persoon, of gegevens over gezondheid, of gegevens met betrekking tot iemands seksueel gedrag of seksuele gerichtheid blijkt (artikel 9 AVG). Financiële gegevens en het BSN zijn gevoelige persoonsgegevens. Het verwerken van bijzondere en gevoelige persoonsgegevens (artikel 9 AVG) en het verder verwerken van reeds verzamelde gegevens (artikel 6.4 AVG), is zelfs aan zeer strikte voorwaarden gebonden.

De betrokkene kan altijd inzage of wijziging van de verwerkte persoonsgegevens opvragen.

Om het proces van gegevensverwerking ordelijk te laten verlopen en betrokkenen (burgers) makkelijk toegang te geven tot de Drechtsteden, stelt de GR Drechtsteden één of meerdere personen aan voor de functie van Functionaris Gegevensbescherming (FG) die als zodanig kan functioneren voor zichzelf en voor de aangesloten gemeenten². Daarnaast kunnen de andere Gemeenschappelijke Regelingen dezelfde FG aanwijzen voor hun eigen organisatie.

² Zie artikel 37 AVG.

De gemeenten hebben de wettelijk verplichting om gegevensbescherming te borgen. Dit moeten zij doen door technische en organisatorische maatregelen te treffen³.

Informatieveiligheid is hier een groot onderdeel van. Samen met onder andere informatiebeheer, het juridisch kader en privacy-bewustzijn zorgt informatieveiligheid voor de borging van bescherming van privacygevoelige gegevens. Voor de informatieveiligheid werken de Drechtsteden binnen de kaders van het Informatiebeveiligingsplan en de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

Het privacybeleid Drechtsteden gaat uit van het voldoen aan de eisen van de AVG en de Uitvoeringswet AVG.⁴ Daarnaast zijn er diverse specifieke wetten, zoals de BRP, WMO, Jeugdwet, Politiewet, die aanvullende eisen stellen aan privacybescherming. Deze wetten worden in dit beleidsstuk niet ingevuld. Deze wetten worden later meegenomen in de uitwerking van het privacybeleid, omdat deze wetten vanzelfsprekend van belang zijn voor de medewerkers die op basis van deze wetten taken uitvoeren.

2.4 Wijze van inrichten gegevensverwerking

Door het cyclische karakter van de aangegeven maatregelen en door privacy vast op de agenda's van de verschillende verantwoordelijken in de regio te plaatsen, ontstaat een continue proces van veranderen en verbeteren. De kwaliteit van het omgaan met privacyvraagstukken wordt verhoogd door op verschillende niveaus en vanuit verschillende rollen telkens weer de PDCA-cyclus⁵ te doorlopen. Hierdoor ontstaat een evenwichtig privacy-beheersingssysteem.

Leidinggevend en medewerkers moeten privacy als onderdeel van hun werk-overleggen opnemen. Door de Drechtsteden kan advies worden gevraagd aan het Juridisch Kenniscentrum (JKC) van het Servicecentrum Drechtsteden (SCD). Organisaties werken zo actief aan privacy-bewustzijn, het opbouwen van kennis bij medewerkers en aan verantwoorde procesuitvoering.

Het borgen van de privacy is onlosmakelijk verbonden met informatiebeveiliging. Om afdelingen te ondersteunen zullen experts ingezet worden op het gebied van gegevensverwerking en informatiebeveiliging. Deze experts werken nauw met elkaar samen.

2.5 Doelgroep

Het privacybeleid voor de Drechtsteden is van toepassing op alle taken en processen waar de individuele gemeenten en de Drechtsteden voor verantwoordelijk zijn. Dit privacybeleid en een juiste uitvoering hiervan richt zich tot *alle* interne en externe medewerkers⁶ binnen de Drechtsteden. Het is vooral gericht op diegenen die werken met persoonsgegevens, dan wel persoonsgegevens laten verwerken door externe partners. De bestuurders en het management spelen een belangrijke rol bij de besluitvorming over dit onderwerp en de sturing ervan in de planning- & control cyclus.

³ Zie artikel 15 AVG.

⁴ Op het moment van schrijven van dit privacybeleid, medio 2017, is deze Uitvoeringswet nog in de consultatiefase.

⁵ De Cirkel van Deming: Plan-Do-Check-Act. Continue verbeter cirkel.

⁶ In dit verband is een *medewerker* iemand die werkzaam is bij of werkzaamheden verricht voor / in opdracht van een organisatie binnen de Drechtsteden.

2.6 Ingangsdatum

De AVG is per 25 mei 2018 van kracht en zal per die datum worden gehandhaafd door de AP. De Nederlandse Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp) en de Europese Richtlijn 95/46, waarop de Wbp is gebaseerd, komen per gelijke datum te vervallen.

3 Rechten van betrokkenen

Binnen de AVG krijgen betrokkenen nieuwe privacy rechten en hun bestaande rechten worden sterker. Organisaties die persoonsgegevens verwerken krijgen meer verplichtingen. De nadruk ligt, meer dan onder de Wbp, op de verantwoordelijkheid van organisaties om te kunnen aantonen dat zij zich aan de wet houden (accountability).

De rechten van de betrokkene moeten binnen de organisaties op transparante wijze zijn ingericht. Betrokkenen hebben recht op:

- op inzage van gegevens (artikel 15 AVG);
- op rectificatie van gegevens (artikel 16 AVG);
- op gegevenswissing, recht op "vergetelheid" (artikel 17 AVG);
- beperking van de verwerking (artikel 18 AVG);
- kennisgevingplicht inzake rectificatie, wissing of beperking (artikel 19 AVG);
- op overdraagbaarheid van gegevens, dataportabiliteit (artikel 20 AVG).

3.1 Recht op inzage van gegevens (artikel 15 AVG)

De betrokkene heeft het recht om van de verwerkingsverantwoordelijke uitsluitend te krijgen over het al dan niet verwerken van hem betreffende persoonsgegevens en, wanneer dat het geval is, om inzage te verkrijgen van die persoonsgegevens.

De betrokkene heeft het recht om te informeren of zijn persoonsgegevens worden verwerkt. Als dat het geval blijkt, heeft hij recht op uitleg over het wat en het hoe, als ook op inzage en een kopie van zijn persoonsgegevens (zie nader artikel 20 AVG). De verwerkingsverantwoordelijke kan verlangen dat de betrokkene zich op adequate wijze identificeert. Het recht van inzage is mede bedoeld om uitoefening van de rechten van een rectificatie (artikel 16 AVG) gegevenswissing (artikel 17 AVG) of beperking (artikel 18 AVG) mogelijk te maken.

3.2 Recht op rectificatie van gegevens (artikel 16 AVG)

De betrokkene heeft het recht om van de verwerkingsverantwoordelijke onverwijld een rectificatie van hem betreffende onjuiste persoonsgegevens te verkrijgen, met in achtneming van de doeleinden van de verwerking.

Wanneer verwerkte persoonsgegevens onjuist of onvolledig zijn, heeft de betrokkene het recht deze te laten corrigeren of aanvullen. Dit artikel is een uitwerking van artikel 5, lid 1, sub d, het beginsel van juistheid van persoonsgegevens.

De verwerkingsverantwoordelijke en de verwerker moeten alle redelijke maatregelen nemen om er voor te zorgen dat onjuiste persoonsgegevens worden gerectificeerd. Het is daarbij irrelevant of de onjuistheden berusten op een fout van verwerkingsverantwoordelijke of verwerker.

3.3 Recht op gegevenswissing, recht op "vergetelheid" (artikel 17 AVG)

De betrokkene heeft het recht van de verwerkingsverantwoordelijke zonder onredelijke vertraging, wissing van hem betreffende persoonsgegevens te verkrijgen. De verwerkingsverantwoordelijke is verplicht persoonsgegevens zonder onredelijke vertraging te wissen wanneer dit van toepassing is.

Op grond van de beginselen van juistheid (artikel 5 AVG) en opslagbeperking (artikel 5 AVG) mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan nodig is voor het doel van hun verwerking. Het recht van gegevenswissing werkt dit nader uit tot een recht voor de betrokkene om overbodige persoonsgegevens gewist te krijgen met

corresponderende plicht voor de verwerkingsverantwoordelijke (en uiteraard zijn verwerkers).

3.4 Recht op beperking van de verwerking (artikel 18 AVG)

De betrokkene heeft het recht van de verwerkingsverantwoordelijke de beperking van de verwerking te verkrijgen.

Beperking is enigszins circulair gedefinieerd (artikel 4 AVG) als het markeren van opgeslagen persoonsgegevens met als doel de verwerking ervan in de toekomst te beperken. Kort gezegd komt het erop neer dat men een tijdelijk slot op de verwerking van persoonsgegevens wil totdat een bezwaar of een probleem is opgelost.

3.5 Kennisgevingsplicht inzake rectificatie, wissing of beperking (artikel 19 AVG)

De verwerkingsverantwoordelijke stelt iedere ontvanger (niet zijnde betrokkene) aan wie persoonsgegevens zijn verstrekt, in kennis van elke rectificatie of wissing van betreffende persoonsgegevens of beperking van de verwerking overeenkomstig artikel 16 AVG, artikel 17 AVG en artikel 18 AVG, tenzij dit onmogelijk blijkt of onevenredig veel inspanning vergt. De verwerkings-verantwoordelijke verstrekt de betrokkene informatie over deze ontvangers indien de betrokkene hierom verzoekt.

Wanneer de verwerkingsverantwoordelijke een rectificatie (artikel 16 AVG) gegevenswissing (artikel 17 AVG) of beperking (artikel 18 AVG) van persoonsgegevens van betrokkene uitvoert, is hij verplicht alle ontvangers van die persoonsgegevens hierover in te lichten. Doel van deze kennisgeving is dat deze ontvangers de betreffende rectificatie, wissing of betrekking ook doorvoeren.

3.6 Recht op overdraagbaarheid gegevens, dataportabiliteit (artikel 20 AVG)

Naast het al langer bekende recht van inzage in persoonsgegevens (artikel 15 AVG) introduceert de AVG een nieuw recht namelijk dataportabiliteit, oftewel overdraagbaarheid van persoonsgegevens.

De betrokkene heeft het recht de hem betreffende persoonsgegevens, die hij aan een verwerkingsverantwoordelijke heeft verstrekt, in een gestructureerde, gangbare en machinaal leesbare vorm te verkrijgen en hij heeft het recht die gegevens aan een andere verwerkingsverantwoordelijke over te dragen, zonder daarbij te worden gehinderd door de verwerkingsverantwoordelijke aan wie de persoonsgegevens waren verstrekt.

4 Werkprocessen

4.1 Omgaan met persoonsgegevens

Persoonsgegevens worden alleen verwerkt voor het uitvoeren van bepaalde wettelijke taken en vastgestelde regelingen. Zie ook paragraaf 2.3 Juridisch kader. In het merendeel van de gevallen worden persoonsgegevens door de betrokkene zelf verstrekt. Veel gebruikte gegevens of al bekende gegevens die zijn opgenomen in basisregistraties of andere authentieke bronnen, worden daaruit opgevraagd. Dit is in overeenstemming met het principe van 'eenmalige uitvraag en meervoudig gebruik' dat door de overheid en de gemeente wordt gepropageerd. Meestal worden gegevens in informatiesystemen opgenomen waar ze alleen toegankelijk zijn voor de medewerkers die belast zijn met het uitvoeren van de taak. Informatiesystemen moeten voldoen aan de eisen van de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG).

4.2 Bewustwording.

Zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens is enerzijds een kwestie van het organiseren van een goede Informatieveiligheid en het zorgvuldig inrichten van werkprocessen, anderzijds is het een zaak van bewustwording en communicatie. Beleid en maatregelen zijn niet voldoende om risico's op het terrein van het verwerken van persoonsgegevens uit te sluiten. Het bewustzijn wordt voortdurend aangescherpt, zodat kennis van risico's wordt verhoogd en veilig en verantwoord gedrag wordt aangemoedigd. De bedrijfscultuur in zijn geheel moet op een "bewust bekwaam" niveau van omgaan met persoonsgegevens worden gebracht. Er moet een constante afweging worden gemaakt tussen "need to know" en "nice to know", waarbij in de laatste categorie geen persoonsgegevens worden verwerkt.

Het is van groot belang dat medewerkers die daadwerkelijk werken met persoonsgegevens weten wat hun verantwoordelijkheid is en hoe zij zorgvuldig om dienen te gaan met persoonsgegevens. Zij dienen in staat te zijn om te beoordelen welke gegevens nodig zijn voor het uitvoeren van de werkprocessen. Er dienen niet te weinig maar ook niet te veel gegevens te worden verwerkt (artikel 5.1c AVG). De FG zorgt samen met de CISO ervoor dat informatie over gegevensbescherming en informatieveiligheid herhaaldelijk onder de aandacht wordt gebracht van leidinggevenden en medewerkers. Medewerkers worden getraind in privacy-bewust functioneren door middel van presentaties, workshops en trainingen, door de leermodules in de e-learningomgeving en het altijd voor handen hebben van een vraagbaak in de vorm van het SCD-JKC.

4.3 Verplichte maatregelen en procedures

Om te voldoen aan de eisen van de AVG zijn de verplichte registers ingericht. Verder zijn onderstaande maatregelen getroffen:

- In het Informatiebeveiligingsbeleid zijn richtlijnen, primair op basis van de BIG en risico-gedreven, beschreven waaraan processen en informatiesystemen moeten voldoen om gegevensbescherming te borgen. Deze richtlijnen gelden voor proceseigenaren die nieuwe en bestaande processen en informatiesystemen beheren;
- Er is een procedure voor standaard incidentbeheer ingericht, de privacy incidentprocedure⁷ sluit hier goed op aan. Dit vormt de basis voor *het Register van inbreuk op persoonsgegevens/datalekken*;
- Er is een procedure opgesteld waarin is vastgelegd hoe betrokkene(n) worden geïnformeerd bij een datalek;
- Alle gegevensverwerkingen waar persoonsgegevens worden verwerkt zijn in beeld

⁷ Zie de procedure in Mozaiek: <http://as-g-1mozaiekweb.sc.grid.internal/pls/dmoz/mozaiek/5406591>

gebracht en vastgelegd. Voor interne gegevensverwerkingen worden de gegevens opgeslagen en bijgehouden in het *Register van verwerkingen, met aantekeningen van PIA's*;

- Voor verwerkers worden de gegevens opgeslagen en bijgehouden in het *Register van verwerkersovereenkomsten, convenanten en privacy protocollen*;
- In het *Register voor aanvragen van betrokkenen* wordt bijgehouden welke aanvragen er zijn vanuit betrokkenen en het afhandelingstraject van de aanvraag.

4.4 Dataclassificatie

Met dataclassificatie wordt de uitvoering van het privacybeleid ondersteund op gebied van informatiebeveiliging. De maatregelen die getroffen moeten worden op gebied van informatiebeveiliging om de gegevensbescherming te kunnen borgen, zijn niet voor elk proces en informatiesysteem hetzelfde. Dit is de reden dat het nodig is dat alle processen en informatiesystemen die gegevens verwerken een eigen dataclassificatie ontvangen. Dataclassificatie heeft als doel om de *beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid* van het proces en het informatiesysteem formeel te benoemen. Dit maakt inzichtelijk waarom maatregelen genomen moeten worden om de gegevens die verwerkt worden te beschermen. Elke proceseigenaar voorziet elk proces en informatiesysteem van dataclassificatie zoals deze is voorgeschreven vanuit de VNG door de Informatie Beveiligings Dienst⁸ (Gemeenten IBD).

4.5 Bewaren van gegevens

De AVG schrijft voor dat gegevens niet langer bewaard mogen worden dan noodzakelijk voor het doel waar ze voor nodig zijn. Dit doel wordt beschreven in verschillende wetten, daarom lopen de bewaartermijnen van persoonsgegevens uiteen. Daar waar er geen wettelijke bepaling is die voorziet in een verplichte bewaartermijn, dienen de bestuursorganen van de Drechtsteden een eigen besluit over de bewaartermijn te nemen. Daarnaast geldt de Archiefwet voor het bewaren van papieren en elektronische documenten.

4.6 Delen van gegevens

Een rechtstreeks gevolg van het uitvoeren van wettelijke taken en - regelingen is het verwerken van persoonsgegevens. Een betrokkene moet daarom inzien dat wanneer er een melding of aanvraag gedaan wordt, dit gepaard gaat met verwerking van zijn/haar gegevens. Het is hierom van belang dat de Drechtsteden betrokkene informeert hoe zijn of haar gegevens worden verwerkt.

In sommige situaties kan het nodig zijn dat gegevens worden gedeeld. Het delen van deze gegevens wordt niet uitgevoerd zonder de expliciete toestemming van betrokkenen of wettelijke grondslag.

4.7 Open communicatie

Binnen de Drechtsteden is het belangrijk dat betrokkenen erop kunnen vertrouwen dat zijn of haar persoonsgegevens zorgvuldig worden verwerkt. Dat vertrouwen wordt gecreëerd door inzichtelijk te maken, door middel van verschillende communicatie kanalen, op welke wijze persoonsgegevens worden verwerkt en beheerd. In uitzonderingsgevallen kunnen de Drechtsteden besluiten om bepaalde persoonsgegevens

⁸ <http://www.binnenlandsbestuur.nl/Uploads/2014/2/13-1018-handreiking-dataclassificatie.pdf>

niet te verstrekken. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij kwesties van openbare orde en veiligheid, zoals bij het vervolgen, voorkomen en opsporen van een strafbaar feit.⁹

In privacy-protocollen worden aanleidingen gedocumenteerd en wordt inzichtelijk:

- welke gegevens worden verzameld;
- waarom deze gegevens worden verzameld;
- hoe deze gegevens worden verzameld en bewaard;
- wanneer en wat er vervolgens met deze gegevens gebeurt;
- wie toegang heeft tot deze gegevens;
- welke rechten inwoners en ondernemers hebben.

De bovenstaande lijst is niet uitputtend. Hiertoe zijn heldere, laagdrempelige procedures ingericht. Deze procedures worden, evenals de contactgegevens van de FG, gecommuniceerd naar betrokkenen. Betrokkenen worden zo gefaciliteerd in het doen van een beroep op één of meerdere van hun rechten. Processen en informatiesystemen die door de Drechtsteden worden gebruikt, zijn zodanig ingericht dat aan de vraag van betrokkenen kan worden voldaan (artikel 12 AVG).

4.8 Meldpunt datalekken

Bij een datalek kan gedacht worden aan het kwijtraken van een USB stick met persoonsgegevens, inbraak door een hacker, maar ook aan onbevoegde autorisaties in een informatiesysteem of informatie met, bijzondere, persoonsgegevens toegestuurd krijgen van de gemeente die niet voor de ontvanger is bestemd (brief of e-mail), het in de post zoekraken van een dossier. Ook het intern verwerken van te veel bijzondere persoonsgegevens is een datalek.

Wanneer er sprake blijkt van een inbreuk in verband met persoonsgegevens of te wel een datalek, moet dit datalek door de FG zonder vertraging worden gemeld aan de AP. Een melding moet indien van toepassing ook onverwijld aan betrokkenen worden gedaan (artikel 33 AVG).

Om aan de wet te kunnen voldoen hanteert het SCD een procedure voor standaard incidentbeheer, de privacy-incidentprocedure welke hier goed op aansluit. Hierbij vormt de basis het verplichte Register van inbreuken op persoonsgegevens/datalekken.

Organisaties die persoonsgegevens verwerken zijn verplicht om datalekken binnen 72 uur na het ontdekken daarvan te melden bij de toezichthoudende organisatie, de AP. Het gaat hier om datalekken waar de organisaties voor verantwoordelijk zijn. Daaronder vallen ook datalekken die ontstaan bij een derde partij die werkzaamheden uitvoert voor de Drechtsteden.

Het SCD is via het DSB gemandateerd door de Drechtsteden voor het melden van datalekken aan de AP.

Het melden van een, vermoedelijk, datalek door betrokkenen is mogelijk via de procedures zoals beschreven op de websites van de Drechtsteden. Ook deze meldingen worden door de afdeling SCD/JKC gemeld bij de AP.

De AP is bevoegd om datalekken te beboeten en dwingende adviezen te geven ter verbetering van het zorgvuldig omgaan met persoonsgegevens.

⁹ Artikel. 23 AVG

4.9 Verwerkersovereenkomst

Bij veel gemeentelijke processen worden gegevens verwerkt door derden¹⁰. Denk hierbij naast werkzaamheden die uitgevoerd worden door leveranciers (van bijvoorbeeld Cloud-applicaties) ook aan samenwerkingsverbanden.

Het verlenen van opdrachten aan derden, verwerkers, brengt risico's met zich mee op het gebied van gegevensverwerking en informatieveiligheid. De bestuursorganen van de Drechtsteden die persoonsgegevens verwerken, blijven verantwoordelijk voor de verwerking van de gegevens. Het afsluiten van verwerkersovereenkomsten geeft de mogelijkheid erop toe te zien dat ook door verwerkers gegevens juist worden beschermd en juist worden verwerkt¹¹. Bij contracten waar persoonsgegevens door verwerkers worden verwerkt sluiten de Drechtsteden de wettelijke verplichte verwerkersovereenkomsten af. In de verwerkersovereenkomsten worden minimaal afspraken gemaakt over:

- de doeleinden waarvoor de gegevens mogen worden verwerkt;
- hoe de verwerker met de persoonsgegevens moet omgaan;
- welke beveiligingsmaatregelen moeten worden genomen;
- welke vormen van toezicht de eigenaar mag uitoefenen;
- geheimhoudingsplicht;
- inschakeling van derden en onderaannemers;
- locatie van de data;
- aansprakelijkheid van schade door het niet naleven van regelgeving;
- exit-strategie.

Ten einde te borgen dat er verwerkersovereenkomsten worden gesloten, vormt dit een vast onderdeel in het inkoopproces. De verwerkersovereenkomsten worden opgenomen in het Register voor Verwerkersovereenkomsten.

¹⁰ Zie artikel 4 AVG.

¹¹ Zie artikel 32 AVG.

5 Governance

5.1 Verantwoordelijken voor uitvoering en naleving AVG

De bestuursorganen van de Drechtsteden zijn verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de AVG en naleving van het privacybeleid. Zij zijn verantwoordelijk voor het verwerken van persoonsgegevens door de eigen organisatie en voor alle gemandateerde taken. Voor zover deze taken gedelegeerd zijn aan organisaties die daarbij ook zelf doel en middelen kunnen bepalen, zijn de bestuursorganen van deze organisaties zelf verantwoordelijke in de zin van de AVG¹².

De door de Drechtsteden aangestelde FG ('s) zorgt (en) voor onafhankelijk toezicht en controle op de kwaliteit van de uitvoering van het privacybeleid.

5.2 Verantwoording aan de gemeenteraad, de Drechttraad en Algemeen Besturen

De colleges, Burgemeesters en Dagelijks Besturen van de Drechtsteden zullen binnen de jaarlijkse planning & control cyclus respectievelijk de gemeenteraad, de Drechttraad en de Algemeen Besturen informeren over de risico's en over de getroffen beheersmaatregelen op het gebied van privacy, binnen de processen waarvoor de gemeenten en de organisaties verantwoordelijk zijn.

Op grond van de AVG wordt de uitvoering van het privacybeleid elk jaar door de FG geauditeerd. De FG rapporteert aan het college van B & W en het Dagelijks Bestuur. Het afleggen van jaarlijkse verantwoording door de FG doet overigens niet af aan de algemene informatieplicht van het college en de burgemeester afzonderlijk¹³, dan wel van het Dagelijks Bestuur.

Het college van B & W, de Burgemeester en het Dagelijks Bestuur melden bijzonderheden ten aanzien van gegevensverwerking, te denken valt aan ernstige inbreuk op of verlies van persoonsgegevens, afzonderlijk en proactief aan de gemeenteraad, Drechttraad of het Algemeen Bestuur. Binnen het college en binnen het Dagelijks Bestuur wordt een portefeuillehouder aangewezen voor informatiebeveiliging en privacy.

5.2.1 Functionaris Gegevensbescherming

Voor onafhankelijk toezicht en controle op de kwaliteit van de uitvoering van het privacybeleid hebben de Drechtsteden één of meerdere personen aangesteld voor de functie van Functionaris Gegevensbescherming (FG) (artikel 37 AVG). Deze functie wordt gepositioneerd binnen het SCD. De FG heeft een onafhankelijke positie in de organisatie. De werkzaamheden die een FG uitvoert hebben een wettelijke grondslag¹⁴. De interne verantwoording is gewaarborgd door proceseigenaren binnen de Drechtsteden die rapporteren aan de FG over de realisatie van passende privacy-waarborgen. Zij rapporteren onverwijld bij privacy-incidenten conform de vastgestelde privacy-incidentprocedure.¹⁵ Ook afwijkingen van de uitvoering van het privacybeleid worden direct gerapporteerd.

¹² Of alleen de colleges van B & W verantwoordelijk zijn, of ook de besturen of directies van de Drechtsteden, is op het moment van het schrijven van dit beleid nog niet volledig uitgekristalliseerd in wetgeving en jurisprudentie. Uitgegaan wordt derhalve van de stand van zaken van voorjaar 2017.

¹³ Artikelen 169 en 180, lid 2, van de Gemeentewet.

¹⁴ Zie artikelen 37 t/m 39 AVG.

¹⁵ Zie de procedure in Mozaiek: <http://as-g-1mozaiekweb.sc.grid.internal/pls/dmoz/mozaiek/5406591>

De FG ontwikkelt samen met de verantwoordelijke portefeuillehouders een privacy-auditplan. De FG houdt toezicht op het uitvoeren van het auditplan en voert daarnaast zelfstandig controles uit. Het is de verantwoordelijkheid van de FG dat de bestuursorganen in control zijn en dat de registers op orde zijn. Ook in geval van calamiteiten moeten de procedures goed werken en dienen organisaties in control te zijn. Het is de FG die toeziet op de prioritering van de processen en de wijze van implementatie van maatregelen.

De AVG verplicht tot het bijhouden van registers. Deze taken behoren toe aan de FG, bijgestaan door proceseigenaren en verantwoordelijke portefeuillehouders in de regio. De FG beheert de volgende verplichte registers:

- Register van verwerkingen, met aantekeningen van PIA's;
- Register van verwerkersovereenkomsten, convenanten en privacy protocollen;
- Register van inbreuken op persoonsgegevens, datalekken;
- Register voor aanvragen van betrokkenen.

De FG toetst de toepassing van het privacybeleid door de verschillende organisaties. Hij treedt op als adviseur op beleidsniveau. De FG heeft, na formeel verzoek, het recht op toegang tot alle informatie en systemen en processen waarin privacygegevens een rol (kunnen) spelen. De FG geniet ontslagbescherming en doet zijn werk vrij van last en opdracht.

5.2.2 Adviseur Gegevensbescherming

De Adviseur Gegevensbescherming ondersteunt de Functionaris Gegevensbescherming bij het uitvoeren van wettelijke taken zoals omschreven in artikel 38 en 39 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming. De voornaamste taak bestaat uit het onder toezicht van de FG leveren van inhoudelijke en procesmatige bijdragen aan het onafhankelijk toezicht en de controle op de kwaliteit van de uitvoering van het privacybeleid van Drechtstedenorganisaties.

De Adviseur Gegevensbescherming adviseert in afstemming met de FG organisaties over het implementeren van de AVG en het opstellen van een strategie omtrent het gebruik van persoonsgegevens. Belangrijk zijn daarbij zowel juridische als technische aspecten met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens.

De Adviseur Gegevensbescherming ziet mede toe op en adviseert in concrete situaties over het toewijzen van verantwoordelijkheden, privacy-awareness en draagt zorg voor het opleiden van collega's. In overleg met de FG adviseert de Adviseur Gegevensbescherming over het uitvoeren van Privacy Impact Assessments (PIA) en houdt mede toezicht op de uitvoering.

Onder aansturing van de FG dient de Adviseur Gegevensbescherming onder andere:

- Het Register van Verwerkingen te controleren en beheren;
- Het Register voor het melden van inbreuken op de persoonsgegevens (datalekken) te maken en bijhouden;
- Toe te zien op invulling, door afdeling contractmanagement, van het Register van verwerkingsovereenkomsten;
- Het Register van Rechten betrokkenen te controleren en beheren;
- Hierbij hoort ook dossiervorming van de achterliggende stukken.

5.2.3 Privacy-coördinatoren

Privacy-coördinatoren zijn medewerkers binnen de Drechtsteden die worden getraind door de in privacywetgeving gespecialiseerde adviseurs, de Privacy- adviseurs van het JKC. Zij zijn het interne aanspreekpunt voor de organisaties en communiceren en rapporteren aan/met de FG. Zij zijn in dienst van de afzonderlijke organisaties. Gezien de aard en de hoeveelheid van de werkzaamheden kunnen de rollen en de taken van de

Privacy coördinatoren bij verschillende personen met aanverwanten werkzaamheden in de organisatie worden belegd.

De Privacy coördinator krijgt van de Proceseigenaar opdracht om voor elk proces met behulp van de procesrisicoanalyse vast te stellen of er sprake is van privacygevoelige gegevens. Indien geconstateerd is dat er sprake is van persoonsgegevens met een groot risico, dient in samenwerking met CIO Office een PIA te worden uitgevoerd naar de risico's van het betreffende proces. Over alle, naar aanleiding van de uitkomst van de PIA genomen, maatregelen, wordt door de Privacy coördinator advies gevraagd aan de FG. De processen waar PIA's voor zijn uitgevoerd, worden periodiek geëvalueerd en de status wordt bijgewerkt in het register van verwerkingen van de FG.

Bij het in ontvangst nemen en, zo nodig, voor advies doorzenden aan de Privacy adviseurs van het JKC, van verzoeken om inzage en informatie van betrokkenen speelt de Privacy coördinator een coördinerende rol. Daarnaast bewaakt hij de inzageprocessen en zal, indien van toepassing, opschalen naar de klachtenprocedure.

De Privacy coördinator zorgt ervoor dat betrokkenen met de FG contact kunnen opnemen over alle aangelegenheden die verband houden met de verwerking van hun gegevens en met de uitoefening van hun rechten uit hoofde van deze verordening.

5.2.4 Privacy-adviseurs

De Privacy-adviseurs zijn gepositioneerd bij het SCD/JKC. Hun belangrijkste taak is het adviseren van de (medewerkers in de) organisaties over vragen op het gebied van het toepassen van de privacywetgeving in de praktijk.

5.2.5 Sturing en monitoring

Proceseigenaren en verantwoordelijke portefeuillehouders (de verantwoordelijke wethouders) zijn verantwoordelijk voor de zorgvuldige verwerking van persoonsgegevens die binnen zijn of haar afdeling of organisatie plaatsvindt. Zij zijn daarom ook verantwoordelijk om te monitoren of persoonsgegevens zorgvuldig worden verwerkt en dienen dit zo nodig bij te sturen. Deze monitoring en het bij sturen wordt gedelegeerd naar de Privacy-coördinator.

Een belangrijk uitgangspunt in de AVG, waarop de AP zal gaan handhaven, is Accountability: de verwerkingsverantwoordelijke is verantwoordelijk voor de naleving van art. 5.1a AVG en kan deze aantonen (verantwoordingsplicht), artikel. 5.2 AVG.

In onderstaande tabel een overzicht van (op hoofdlijnen) de verantwoordelijkheden en bijbehorende verantwoordelijken betreffende uitvoering en invulling van de privacy wetgeving AVG..

Verantwoordelijkheid	Wie & hoe
Actief privacybeleid jegens betrokkenen	Hoofd Dienstverlening Drechtsteden en, in niet daarbij aangesloten gemeenten de Proceseigenaren, zijn verantwoordelijk voor correcte en transparante afwikkeling van de verzoeken van betrokkenen. Zij rapporteren hierover per aanvraag over de aanvraag en de afhandeling aan de FG. De FG ondersteunt proceseigenaren hierin en neemt de aanvraag en afhandeling op in het hiervoor bestemde register.
Actief privacybeleid medewerkers	De FG verzorgt samen met de proceseigenaren training van en toezicht op privacy-bewustzijn van de medewerkers.
Actief privacybeleid jegens verwerkers	Daar waar verwerkingen uitbesteed worden aan derden zijn de proceseigenaren verantwoordelijk voor het sluiten van verwerkersovereenkomsten. Proceseigenaren rapporteren hierover aan de FG. De FG beheert de afgesloten verwerkersovereenkomsten in het verplichte register van verwerkersovereenkomsten.
Beheer van het beleid	De FG beheert het beleid, in samenspraak met de portefeuillehouders privacy. De FG rapporteert aan de colleges van B & W, besturen en directies over de voortgang en de kwaliteit van de uitvoering, en doet aanbevelingen voor verdere optimalisering. Waarborg voor optimalisering is het hanteren van de PDCA-cyclus.
Bestuurlijke verantwoording	Jaarlijks legt het college van B&W verantwoording af aan de Gemeenteraad over de risico's en beheersmaatregelen. Het Dagelijks bestuur legt verantwoording af aan het Algemeen bestuur.
Interne verantwoording	De FG rapporteert ieder kwartaal rechtstreeks aan de bestuursorganen van de Drechtsteden. De per gemeente en bedrijfsonderdeel aangewezen proceseigenaren rapporteren ieder kwartaal aan de FG over de realisatie van passende privacy-waarborgen, en onverwijld bij privacy-incidenten conform de vastgestelde privacy-incidentprocedure. Indien proceseigenaren verantwoordelijkheden hebben overgedragen, dragen zij zorg voor een gelijkwaardige vorm van verantwoording en voor kennisgeving hiervan aan de FG.
Ontwikkelen van thematisch beleid	De portefeuillehouders privacy zien toe op de ontwikkeling van themagericht privacybeleid (BRP, Participatie, Jeugd).
Praktische privacy waarborgen	Concretiseren van praktische privacy waarborgen gebeurt onder verantwoordelijkheid van de proceseigenaar.
Privacy- auditplan	De FG ziet er samen met de verantwoordelijke Portefeuillehouders privacy op toe dat er een privacy-auditplan ontwikkeld wordt en dat dit wordt uitgevoerd door o.a. de Privacy Coördinator. Dit plan wordt jaarlijks opgesteld en is in lijn met het Raamwerk privacy-audit van de AP. De PDCA-cyclus wordt hierop toegepast.
Risico gedreven aanpak	Vertrekpunt voor het maken van beleidskeuzes is de PIA. In samenwerking met JKC en na advies van de FG wordt de mate van persoonlijk - en bestuurlijk risico in kaart gebracht. De risico's worden door praktische -, organisatorische - en technische maatregelen beheerst en volgens de PDCA-cyclus geborgd.
Toezicht	De bestuursorganen hebben gezamenlijk een Functionaris Gegevensbescherming (FG) voor de Drechtsteden aangesteld (artikelen 37 t/m 39 AVG). De FG rapporteert aan de bestuursorganen en onderhoudt de contacten met de AP.
Uitvoering van privacybeleid	De bestuursorganen hebben uit hun midden een Portefeuillehouder(s) privacy aangewezen. Deze is

	verantwoordelijk voor uitvoering van het beleid en voor controle op de naleving van het privacybeleid.
Vaststellen privacybeleid	De besturen van de Drechtsteden hebben het beleid vastgesteld en bevorderen de beschikbaarheid van voldoende middelen om privacybescherming passend te waarborgen.
Verantwoording PIA's en verantwoordelijkheid voor audits	De FG ziet in overleg met de proceseigenaren toe op de controle van de uitvoering van de op basis van PIA's uitgevoerde maatregelen. Daarnaast ziet de FG toe op de ontwikkeling en uitvoering van een privacy-auditplan samen met de procesverantwoordelijken. Aan de hand hiervan kan de PDCA-cyclus worden doorlopen waarmee continu verbeteren wordt geborgd.

In onderstaand overzicht zijn de taken (op hoofdlijnen) beschreven van alle bij de privacybescherming betrokken functionarissen.

Functie	Taak
College en gemeenteraad resp. AB GR OZHZ en GR GD&J, DSB en Drechttraad	Vaststellen privacybeleid;
College resp. DB	Aanwijzen portefeuillehouder Privacy; Aanstellen FG (via mandaat); Jaarlijkse rapportage aan de raad.
Portefeuillehouder (wethouder)	Toezien op ontwikkeling van themagericht privacybeleid; Toezien op ontwikkeling en uitvoering van privacy-auditplan.
Functionaris Gegevensbescherming	Zorgdragen voor ontwikkeling en beheer van wettelijk verplichte registers; Houdt toezicht op en coördineert de uitvoering van het auditplan en voert daarnaast zelf controles uit; Ziet toe op het toewijzen van verantwoordelijkheden, privacy-awareness en het opleiden van collega's; Adviseert over het uitvoeren van Privacy Impact Assessments (PIA) en houdt toezicht op de uitvoering; Zorgdragen voor en toezicht houden op de training van medewerkers op het gebied van privacy-bewustzijn; Adviseert organisaties hoe te handelen rond incidenten m.b.t. het privacybeleid (o.a. datalekken); Zorgdragen voor verantwoordingsrapportages aan het bestuur per kwartaal; Melden van datalekken bij AP.
Adviseur Gegevensbescherming	Adviseert in afstemming met de FG organisaties over het implementeren van de AVG en het opstellen van een strategie omtrent het gebruik van persoonsgegevens; Adviseert/ondersteunt bij het opstellen van verwerkingsovereenkomsten; Controleert en beheert mede de rechtmatigheid van de gegevensverwerkingen; De Adviseur Gegevensbescherming dient onder aansturing door de FG o.a.: • Het Register van Verwerkingen te controleren en beheren; • Toe te zien op invulling, door afdeling contractmanagement, van het Register van verwerkingsovereenkomsten; • Het Register van Rechten betrokkenen te controleren en beheren; • Het Register voor het melden van inbreuken op de persoonsgegevens (datalekken) te maken en bijhouden; • Hierbij hoort ook dossiervorming van de achterliggende stukken;

	Handelt in naam van de FG bezwaren af in het kader van verwerking persoonsgegevens; Ziet mede toe op en adviseert in concrete situaties over het toewijzen van verantwoordelijkheden, privacy-awareness en draagt zorg voor het opleiden van collega's; Adviseert in overleg met de FG over het uitvoeren van Privacy Impact Assessments (PIA) en houdt mede toezicht op de uitvoering.
Hoofd Dienstverlening Drechtsteden en, in niet daarbij aangesloten gemeenten de Proceseigenaren	Toeziën op het in behandeling nemen en correct afhandelen van verzoeken om inzage en informatie van betrokkenen; Training van en toezicht op privacy bewustzijn van medewerkers; Kwartaalrapportages aan FG; Melding van datalekken bij FG.
Privacy-adviseurs JKC	Het in behandeling nemen en afdoen van adviesvragen op het gebied van privacybescherming.
Privacy-coördinatoren	Opbouwen en onderhouden van privacy deskundigheid binnen de afdeling (structureel); Adviseren over eenvoudige ad-hoc privacy vraagstukken die de afdeling betreffen; Uitvoeren van het beleid binnen de afdeling; Meewerken aan het opstellen en bewaken van afdelingsspecifieke werkinstructies; Ontwikkelen van afdelingsspecifieke handreikingen voor professionals; Eerste aanspreekpunt voor het afdelingshoofd betreffende privacy; Ondersteuning bij het beantwoorden van Raadsvragen; Het in ontvangst nemen en, zo nodig, voor advies doorzenden aan de Privacy-adviseurs JKC van verzoeken om inzage en informatie van betrokkenen; Zorgt ervoor dat betrokkenen met de FG contact kunnen opnemen over alle aangelegenheden die verband houden met de verwerking van hun gegevens en met de uitoefening van hun rechten uit hoofde van deze verordening; Coördineert en bewaakt inzageprocessen, zo nodig, signaleren en opschalen naar klachtenprocedure (incidenteel); Meewerken aan onderzoeken (incidenteel); Verantwoordelijk voor het verzamelen van informatie ten behoeve van data-inventarisaties; Voorbereiden van informatie voor meldingen van gegevensverwerking (melding wordt gedaan door FG); Collega's actief wijzen op de meldplicht (kennissessies), signalen oppakken en doorzetten; Informeert de FG naar behoren en tijdig bij alle aangelegenheden die verband houden met de bescherming van persoonsgegevens. (structureel)(artikel 38 lid 1 AVG); Informeert de Adviseur Gegevensbescherming over nieuwe projecten waarbij privacy een rol speelt (incidenteel); Mee reviewen van externe communicatie over privacy en gezamenlijke belangen bewaken; Controleren/ aanvullen register van verwerkingsactiviteiten; Vorbereiding en eventueel opstellen van convenanten en verwerkersovereenkomsten; Kennis nemen van relevante privacy-ontwikkelingen; Autorisatie matrices mee beoordelen en controleren;

	Signaleren van afwijkingen in de afspraken rondom gegevensverwerkingen in datasystemen; Bijdrage leveren aan control van privacy; Verantwoordelijk voor de informatieverstrekking in het kader van audits en mede aanspreekpunt voor de auditcommissie; Voor zover er sprake is van een afdelingsspecifieke audit, deze uitvoeren en mee ontwikkelen; Wint advies in bij de FG bij PIA's/ gegevensbeschermingseffectbeoordeling Uitvoeren van PIA's (privacy impact assessments) op bestaande werkprocessen.
--	---